

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор КЗ «Коротичанський ліцей
Пісочинської селищної ради»

А.М.Сиротенко

2023

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«КОРОТИЧАНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ
ПІСОЧИНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ»
ІІІ ступеня (профільна середня освіта)
на 2023/2024 навчальний рік**

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
протокол від 09.06.2023 № 8

Голова педагогічної ради, директор
КЗ «Коротичанський ліцей»

А.М.Сиротенко

**Комунального закладу
«Коротичанський ліцей Пісочинської селищної ради»
на 2023/2024 навчальний рік
III ступеня (профільна середня освіта)**

I. Загальні положення

Освітня програма комунального закладу «Коротичанський ліцей» III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011р. № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» та складена на підставі наказів Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів світи загальної середньої освіти III ступеня» (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»), від 31.03.2020 № 464 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня», з урахуванням закону України від 15.03.2022 «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану», Указів Президента України від 24.02.2022 «Про введення воєнного стану в Україні», від 17.05.2022, від 02.05.2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні».

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма III ступеня (профільна середня освіта) ліцею.

Освітня програма III ступеня (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації КЗ «Коротичанський ліцей» єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами повної загальної середньої освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма ліцею визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які подані в рамках навчальних планів (додаток 1, 2 складений відповідно таблиці 2.3 Типової освітньої програми в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493);

- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм (додаток 3, складений відповідно таблиці 4 Типової освітньої програми в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493), пропонується зміст окремих предметів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України);

- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Освітня програма КЗ «Коротичанський ліцей» сформована на основі Типової освітньої програми (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів світи загальної середньої освіти III ступеня» (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»), від 31.03.2020 № 464 «Про внесення змін до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»).

Загальний обсяг навчального навантаження.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслюється у річному навчальному плані ліцею III ступеня.

Навчальний план КЗ «Коротичанський ліцей» дає цілісне уявлення про зміст і структуру освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації. Варіативну складову конкретизовано, враховуючи індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

Для складання річного навчального плану на 2023/2024 н.р. ліцей використовує другий варіант розподілу годин щодо організації освітнього процесу. Другий варіант (додаток 1, додаток 2 відповідно таблиці 2 Типової освітньої програми в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493) містить перелік базових предметів, який включає окремі профільні предмети філологічного та історичного напрямів.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах (додаток 4).

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Історія України», «Всесвітня історія», вивчення окремих природничих дисциплін: «Фізика», «Астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України». До профільних предметів в 10 класі віднесено предмети: «Українська мова», «Українська література»; в 11 класі віднесено предмети: «Історія України», «Всесвітня історія».

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 26.02.2020р. № 143 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» внесено зміни до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011р. № 1392 назва навчального предмета «Захист Вітчизни» змінено на «Захист України». У зв'язку з цим відповідні зміни внесено до Типової освітньої програми закладу загальної середньої освіти III ступеня, згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 31.03.2020р. № 464.

За модульним принципом реалізується зміст базового предмета «Біологія і екологія». Розподіл годин між модулями біології і екології здійснюється відповідно до навчальних програм.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що будуть вивчатися на рівні стандарту. Із запропонованого переліку учні продовжують вивчати два предмета – «Інформатика» та «Технології» в 10-11-х класах (години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети, будуть ділитися між двома обраними предметами по 1,5 години на тиждень.

Зміст профілів навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети (їх перелік з кількістю тижневих годин подано в додатку 3, що вивчаються на профільному рівні;
- курси за вибором і факультативні курси.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002р. № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня й виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002р. за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Освітня програма ліцею зорієнтована на роботу основної школи за 5- денним навчальним тижнем

В умовах воєнного стану освітня програма, навчальні програми та річний навчальний план виконуються педагогами ліцею в повному обсязі, з використанням очної, дистанційної та змішаної форм організації освітнього процесу, в залежності від безпекової ситуації. Освітній процес здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року №1115, відповідно до річного навчального плану та розкладу. Забезпечення якісного виконання освітньої програми в 2023/2024 навчальному році в закладі можливе за допомогою платформ Zoom, Google диск, Google Classroom, Google Meet та інших.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти КЗ «Коротичанський ліцей».

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої

галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<i>Уміння:</i> ставити запитання й розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати й перетворювати тексти задач (усно й письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. <i>Ставлення:</i> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. <i>Навчальні ресурси:</i> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	<i>Уміння:</i> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати й розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування в письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати в разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. <i>Ставлення:</i> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

		<i>Навчальні ресурси:</i> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	<i>Уміння:</i> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. <i>Ставлення:</i> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. <i>Навчальні ресурси:</i> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<i>Уміння:</i> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. <i>Ставлення:</i> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях <i>Навчальні ресурси:</i> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<i>Уміння:</i> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. <i>Ставлення:</i> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного

		розв'язування математичних задач. <i>Навчальні ресурси:</i> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	<i>Уміння:</i> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. <i>Ставлення:</i> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. <i>Навчальні ресурси:</i> моделювання власної освітньої траєкторії.
7	Ініціативність і підприємливість	<i>Уміння:</i> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. <i>Ставлення:</i> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. <i>Навчальні ресурси:</i> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	<i>Уміння:</i> висловлювати власну думку, слухати й чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати у команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет;

		орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. <i>Ставлення:</i> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. <i>Навчальні ресурси:</i> завдання соціального змісту.
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<i>Уміння:</i> грамотно й логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). <i>Ставлення:</i> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. <i>Навчальні ресурси:</i> математичні моделі в різних видах мистецтва.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<i>Уміння:</i> аналізувати й критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні й соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. <i>Ставлення:</i> усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе ставлення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. <i>Навчальні ресурси:</i> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізовується насамперед через:

- організацію освітнього середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти.

Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

<i>Наскрізна лінія</i>	<i>Характеристика</i>
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля й розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості й чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення й розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-

наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які продовжують здобуття профільної середньої освіти у КЗ «Коротичанський ліцей»

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузі (предмети)

Освітні галузі	Предмети
Базові предмети	
Мови і літератури	Українська мова
	Українська література
	Іноземна мова (англійська)
	Зарубіжна література
Суспільствознавство	Історія України
	Всесвітня історія
	Громадянська освіта
Математика	Математика (алгебра і початки аналізу, геометрія)
	Алгебра і початки аналізу
	Геометрія
Природознавство	Біологія і екологія
	Географія
	Фізика і астрономія
	Хімія
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура
	Захист України

Вибірково-обов'язкові предмети	
Технології	Мистецтво
	Технології
	Інформатика

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Оглядова конференція (для 10-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі

підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити, можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей, крім уроку, може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Співбесіда тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

У закладі освіти, за умов ведення на території бойових дій або територія тимчасово окупована, запроваджується освітній процес у дистанційному режимі.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

1. кадрове забезпечення освітньої діяльності;
2. навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

3. матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
4. якість проведення навчальних занять;
5. моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Кадрове забезпечення освітньої діяльності

У ліцеї на кінець 2022/2023 навчального року працювало 33 вчителів, з вищою освітою – 33.

Якісний склад учителів:

<i>кваліфікаційна категорія</i>	<i>кількість</i>
вища	12
з них:	
учитель-методист	4
старший учитель	1
перша	18
друга	1
спеціаліст	2

Професійну підготовку вчителів проходять різноманітними формами:

- курси підвищення кваліфікації;
- дистанційні навчальні курси;
- он-лайн курси;
- семінари-практикуми, майстер-класи, вебінари.

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності

- 1) Педагогічні працівники ліцею працюють за чинними програмами, затвердженими відповідними наказами Міністерства освіти і науки України;
- 2) Здобувачі освіти ліцею забезпечені підручниками, рекомендованими до використання Міністерством освіти і науки України;
- 3) Учителі-предметники використовують у своїй педагогічній діяльності додаткову літературу, що має гриф Міністерства освіти і науки України або Інституту модернізації змісту освіти.

Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності

Адміністрація ліцею створює всі необхідні умови для здобуття освіти. Для забезпечення освітнього процесу база ліцею складається з 25 навчальних кабінетів, 2 комп'ютерних класів, які підключені до Інтернету, кабінету обслуговуючої праці, бібліотеки, їдальні, медичного кабінету.

У початковій школі продовжується впровадження Нової української школи:

створюється нове освітнє середовище, що сприяє вільному розвитку творчої особистості дитини;

змінюється просторово-предметне оточення, засоби навчання (сучасна оргтехніка, роздатковий матеріал);

створюються мобільні робочі місця, які легко трансформуються для групової роботи (нові сучасні меблі).

Якість проведення навчальних занять

Рівень навчальних досягнень учнів є головним критерієм в оцінці роботи вчителя. Контроль за рівнем навчальних досягнень здобувачів освіти передбачає такі завдання:

- 1) моніторинг рівня навчальних досягнень учнів та відповідність їх програмним вимогам;
- 2) з'ясування причин низької успішності учнів класу або окремих учнів;
- 3) вивчення системи роботи вчителя з учнями з метою попередження недоліків та ліквідації прогалин у знаннях, а також системи роботи з обдарованими учнями;
- 4) надання методичної допомоги вчителю щодо підвищення якості навчальних компетентностей учнів.
- 5) введення в навчальний процес змішаного навчання.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання

Основними формами моніторингу у 10-11 класах є:

- 1) моніторинг навчальних досягнень учнів на кінець I семестру, навчального року через надання звітів учителями та перевірку класних журналів;
- 2) моніторинг результатів участі учнів у зовнішньому незалежному оцінюванні через офіційну статистику УРЦОЯО;
- 3) моніторинг середніх балів за предметами та циклами на кінець навчального року через обробку звітів щодо навчальних досягнень учнів за класами;
- 4) моніторинг участі здобувачів освіти у II та III етапах Всеукраїнської учнівської олімпіади з базових предметів, I, II етапах конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів наукового товариства Малої академії наук, різноманітних конкурсах, турнірах через протоколи олімпіад, конкурсів, турнірів та накази про підсумки проведення відповідних змагань;
- 5) спостереження за освітнім та виховним процесом;
- 6) проведення діагностичних робіт;
- 7) опитування, анкетування учасників освітнього процесу.

Директор та заступники директора з навчально-виховної роботи перевіряють об'єктивність оцінки знань, умінь і навичок здобувачів освіти, відповідність її нормативним вимогам щодо оцінювання, наявності достатньої кількості оцінок для виставлення тематичної оцінки та за семестр.

Результати контролю за якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти обговорюються на засіданні педагогічної ради ліцею, методичних об'єднань.

Перелік навчальних програм для 10- 11 х класів
 (затверджені наказами Міністерства освіти і науки України
 від 23.10.2017 № 1407, від 24.11.2017 № 1539 та від 03.08.2022 № 698)

№ з/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1	Українська мова	Рівень стандарту
2	Українська література	Рівень стандарту
3	Зарубіжна література	Рівень стандарту
4	Іноземна мова	Рівень стандарту
5	Історія України	Профільний рівень
6	Всесвітня історія	Профільний рівень
7	Громадянська освіта	Рівень стандарту
8	Математика (Алгебра і початки аналізу та Геометрія)	Рівень стандарту
9	Біологія і екологія	Рівень стандарту
10	Географія	Рівень стандарту
11	Географія	Рівень стандарту
12	Фізика і астрономія	Рівень стандарту
13	Хімія	Рівень стандарту
14	Фізична культура	Рівень стандарту
15	Захист України	Рівень стандарту від 04.11.2020 р. № 1377
16	Мистецтво	Рівень стандарту
17	Технології	Рівень стандарту
18	Інформатика	Рівень стандарту

Організація освітнього процесу заснована на досягненні очікуваних результатів, зазначених у Типових освітніх програмах трьох ступенів навчання.

**Навчальний план старшої школи на 2023/2024 н. р.
10 - 11 клас**

за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою
наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (зі змінами від 31.03.2020 № 464)
(таблиці 2, 3);

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		10 кл.	11 кл.	всього
Мови і літератури	Українська мова	2+2	2	4
	Українська література	2+2	2	4
	Зарубіжна література	1	1	2
	Іноземна мова (англійська)	2+1	2+1	4
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5+1,5	3
	Всесвітня історія	1	1+2	2
	Громадянська освіта	2	-	2
Математика	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3	6
Природознавство	Фізика і астрономія	3	4	7
	Біологія і екологія	2	2	4
	Хімія	1,5	2	3,5
	Географія	1,5	1	2,5
Фізична культура	Фізична культура	3	3	6
	Захист України	1,5+0,5	1,5+0,5	3
Вибірково-обов'язкові предмети				
Технології	Мистецтво	1,5	1,5	3
	Технології	1,5	1,5	3
Разом (без врахування фізкультури)		27+3	26+3	59
Разом		30+5,5	29+5	10,5
Додаткові години на окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття		2,5	4	6,5
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		33	33	66
Усього фінансується		38	38	76

Профільні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10 кл.	11 кл.
Українська мова	4	4
Українська література	4	4
Зарубіжна література	3	3
Іноземна мова (англійська)	5	5
Друга іноземна мова	3	3
Мова та література корінного народу, національної меншини	5	5
Історія України	3	3
Всесвітня історія	3	3
Правознавство	3	3
Економіка	3	3
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	9	9
Фізика і астрономія	7	7
Фізика	6	6
Астрономія	2	2
Біологія і екологія	5	5
Хімія	4	6
Географія	5	5
Інформатика	5	5
Технології	6	6
Мистецтво	5	5
Фізична культура	6	6
Захист України	5	5